

RUCH ROBOTNICZY

ORGAN CENTRALNY „CHRZEŚCIJAŃSKICH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH“ Z SIEDZIBĄ W KRAKOWIE.

PRENUMERATA WYNOŚI:

Rocznie: 3 zł. półrocznie 1.50 gr.

„RUCH ROBOTNICZY“
wychodzi co miesiąc.

Ogłoszenia umieszcza się po cenie 20 gr. od wiersza pet.

Adres Redakcji i Administracji:

Kraków, ul. Andrzeja Potockiego 11, Tel. 0483.

Wydawca: JAN PUCHAŁKA. Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Front.

O ubezpieczenie na starość.

Jeszcze na szereg lat przed wojną światową robotnicy na ziemiach polskich domagali się od rządów zaborecznych przeprowadzenia ubezpieczenia na wypadek starości i niezdolności do pracy. Żądaniu temu stało się zadość jedynie w b. zaborze pruskim, a to na podstawie niemieckiej ustawy ubezpieczeniowej z roku 1911. W b. zaborze austriackim jedynie t. zw. urzędnicy prywatni (ust. z roku 1906) osiągnęli ubezpieczenie na starość i na niezdolność do pracy, natomiast ubezpieczenie robotników miało dopiero nastąpić w przyszłości. Odnośny bowiem projekt ustawodawczy przedłożony został austriackiej Radzie państwa w roku 1910.

Przed wybuchem wojny światowej z dobrodziejstw ustawy ubezpieczeniowej na wypadek starości i niezdolności do pracy korzystali tylko bracia nasi z b. zaboru pruskiego. Ten stan trwa do tej chwili. Wszelkie dotychczasowe zabiegi, by ubezpieczenie na starość objęło wszystkich robotników w Polsce, pozostały bez skutku. Tak w Sejmie ustawodawczym, jak i w Sejmie obecnym przedstawiciele szerokich warstw robotniczych domagali się w licznych wnioskach poselskich uchwalenia ustawy o ubezpieczeniu na starość i niezdolność do pracy. Szczególną gorliwość w tym kierunku okazywała Chrześcijańska Demokracja, która w myśl swoich zasad zawsze i wszędzie troska się o polepszenie doli warstw pracujących. Również i w obecnej sesji Sejmu zgłosili posłowie: Gdyk, Ks. Kaczyński, Puchałka, Harasz i Marciniak z klubu Chrześ. Demokracji w dniu 22 października wniosek nagły następującej treści:

„Już kilkakrotnie, tak w Sejmie Ustawodawczym jak i w obecnym, wzywała Chrześ. Demokracja Rząd do opracowania i przedłożenia Sejmowi projektu ustawy o ubezpieczeniu na starość i na wypadek niezdolności do pracy. Przy istniejących już ubezpieczeniach: na wypadek choroby, bezrobocia i w razie nieszczęśliwych wypadków, organizacja ubezpieczenia na starość i na wypadek niezdolności do pracy, nie przedstawia nieprzewidywanych trudności i przeszkód, zwłaszcza, że ubezpieczenie na starość i na wypadek niezdolności do pracy istnieje już w b. zaborze pruskim.

Tymczasem Min. Pracy zwleka do dziś dnia z przedłożeniem projektu ustawy o ubezpieczeniu na starość i na wypadek niezdolności do pracy, nie dając warstwie pracującej możliwości korzystania z dobrodziejstw, wypływających z tego rodzaju ustawy.

Wobec tego

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Rząd do przedłożenia Sejmowi w przeciągu dwóch miesięcy projektu ustawy o ubezpieczeniu na starość i na wypadek niezdolności do pracy.

Czy tym razem to słuszne żądanie Chrześ. Demokracji odniesie skutek, trudno przewidzieć. Stwierdzić trzeba, że większość Sejmu niechętna jest wprowadzeniu ubezpieczenia na starość. Jedni posłowie obawiają się, że Skarb Państwa nie podoła ciężarom, jakie na niego spadną z tytułu ustawy, inni znowu lękają się dalszego obciążenia przemysłu, inni wreszcie

troskę o ubezpieczenie na starość chcieliby pozostawić samym robotnikom.

Największą jednak winę pomosi w tym wypadku ministerstwo pracy i opieki społecznej, które od pięciu lat nie zdobyło się na opracowanie projektu ustawy, jakkolwiek kilkakrotnie do tego zostało wezwane.

Nie mamy chyba potrzeby tłumaczyć, jak konieczną jest taka ustawa. Już Konstytucja z 17 marca 1921 r. uznaje tę potrzebę. W art. 102 Konstytucji powiedziano: „Każdy obywatel ma prawo do opieki Państwa nad jego pracą, a w razie braku pracy, choroby, nieszczęśliwego wypadku i niedołęstwa — do ubezpieczenia społecznego, które ustali osobna ustawa“.

Robotnicy, żądając ubezpieczenia, nie żądają czegoś nadzwyczajnego, ale jedynie wykonania nakazu Konstytucji. Chcemy wierzyć, że obecny Sejm spełni ten nakaz i da robotnikom ubezpieczenie na starość i na wypadek niezdolności do pracy.

Zabrzeński.

Brudy i szwindle w P. P. S-ej.

W P. P. S-ej przygotowuje się rozłam! Z wiosną bież. roku odpadła od P. P. S. organizacja wileńska z niejakim p. Zasztowtem na czele. Jako powód zerwania z partją podali ci socjaliści, że P. P. S. wydaje im się za mało rewolucyjną. Przeszło to, zapomniano. Sądzone, że się na tem skończy!

Aż tu nagle z początkiem października gruchnęła wieść, że z P. P. S. wystąpił p. Aleksy Rzewski. Któż to jest p. Rzewski? Niech nam na to pytanie odpowie organ P. P. S. „Trybuna“ z 10 lipca 1920 roku:

„P. Rzewski, jeden z najczynniejszych członków P. P. S. ma dużo powiedzenia ze swojej bujnej i bogatej przeszłości. Jest człowiekiem o żelaznej woli i odwadze. Każda chwila w znojmym spędzona trudzie, życia pełnego poświęceń dla ukochanej sprawy (socjalizmu) była w niebezpieczeństwie“. Dodajmy, że z ramienia P. P. S. p. Rzewski był prezydentem miasta Łodzi. P. P. S. zaś w specjalnej odezwie do robotników amerykańskich (o pieniądze na partję) nim się chlubiła, podnosząc, że na czele robotniczego miasta stoi prezydent robotniczy. I ten pan Rzewski wystąpił z P. P. S.! Dlaczego? Niech nam na to powie jego list otwarty do społeczeństwa! P. Rzewski oskarża w nim pepesowców o wstrętne nadużycia. Pisz:

1) „Oskarżam C. K. W. i łódzki O. K. R., że dotychczas pokrywa milczeniem i toleruje przewinienia jednego z wybitnych członków rady naczelnej.

2) Oskarżam C. K. W. o zatuszowanie nadużyć pierwszego objazdowicza P. P. S. w Ameryce Mazurkiewicza, który zdefraudował kilka tysięcy dolarów, odebranych od robotników amerykańskich dla rodzin w Polsce.

3) Oskarżam władze kierownicze instytucji pepesowskiej „Banku Ludowego“ o lekkomyślne szafowanie groszem publicznym; o to, że bezkarnie pozwoliły na roztrwonienie na spekulacjach giełdowych kilkunastu tysięcy dolarów, wyżebranych od robotników w Ameryce.

4) Oskarżam C. K. W. o organizowanie za pośrednictwem wybitnych swoich członków kon-

spiracji w organizacji. Aczkolwiek zostało to na przewodzie sądu partyjnego udowodnione, to jednak organizator konspiracji należy nadal do rady naczelnej.

5) Oskarżam towarzyszy-obszarników Demideckiego i Klemensiewicza, że pomimo posiadanych dóbr, nie przyjmują do swoich majątków sierót z robotniczego Wydziału Opieki nad dzieckiem robotniczym“.

P. Rzewski zażądał od P. P. S., by jego twierdzenia zaprzeczyla! I oto — zapamiętajcie to sobie — miesiąc upłynął od wypowiedzenia tych zarzutów, a P. P. S. milczy. Co to znaczy? Każdy wie, że kiedy obwiniony milczy na stawiane mu zarzuty stwierdza przez to, że zarzuty są prawdziwe! Jakże zarzuty? Zarzut, że — pieniądze robotników amerykańskich rozkradziono w PPS., że kilkanaście tysięcy dolarów zmarnotrawiono w „Banku ludowym“, — że Klemensiewicz i Demidecki, obszarnicy nie chcą przyjmować dzieci robotniczych na kolonje, choć z drugiej strony p. Klemensiewicz znęca się nad swoim farnalem.

Nie koniec na tem! W obronie p. Rzewskiego przed socjalistycznym „Robotnikiem“ wystąpił p. Citarzewski, redaktor „Republik“ w Łodzi. Ten oskarżenie Rzewskiego przypieczętował nowymi zarzutami. A mianowicie zarzucił P. P. S.: — że przy wyborach w roku 1922 proponowali socjaliści godność senatora p. Poznańskiemu, żydowskiemu fabrykantowi z Łodzi, jednemu z największych kapitalistów polskich, oczywiście pod warunkiem, że się dobrze optaci, — dalej, że współnikiem P. P. S. w Banku ludowym jest p. Filipowski, bankier i miliardier łódzki, — że do Rady nadzorczej Banku polskiego socjaliści forsowali kapitalistę Tomaszewskiego!

Jednym słowem pokazało się, że P. P. S. wcale nie gardzi poparciem kapitalistów, ale ciągnie od nich pieniądze, co jej nie przeszkadza wcale „walczyć z kapitalizmem“ i urągać na „burżujów“.

I co, jak myślicie, odpowiedzieli na te oskarżenia socjaliści? Ani mru mru! Jakby się nic nie stało! A „Naprzód“ ani jednym słowem nie wspomniał o Rzewskim lub Citarzewskim! Jakby się nic nie stało!

Robotnicy, co wy o tem myślicie? Jak się wam podoba ta partja, w której są możliwe kradzieże, idące w kilkadziesiąt tysięcy dolarów? Co myślicie o takich ideowcach, jak p. Klemensiewicz, który za grosz robotniczy kupił sobie dwór w Sygnejewie pod Wielką (idźcie, a zobaczycie, jak tam p. Klemensiewicz „proletariusz“ smacznie zajada sobie chleb obszarniczy, a z przed wrót dworskich wypędza dzieci robotnicze, przysłane mu na kolonje?)

A co myślicie patrząc, jak różni Rzewscy, Zasztowty, Oltaszewscy uciekają z P. P. S.? Czy się przypadkiem nie zaczyna spełniać to, co śpiewają socjaliści w swoim „czerwonym sztandarze“:

„Co złe to w gruzy się rozleci,
a dobre, wiecznie będzie żyć!“

Tymczasem ruch chrześcijańsko-demokratyczny rośnie! Czytajcie sprawozdania z wyborów do kasy chorych w poszczególnych miastach! Tam nawet, gdzie rządili wyłącznie socjaliści, dziś robotnik idzie pod nasz sztandar. „Co dobre, wiecznie będzie żyć!“

Br.

W sprawie dozorców domowych.

Posłowie z Klubu Chrześcijańskiej Demokracji pp. Puchalka i Gdyk zgłosili w dniu 28 października 1924 r. do łaski marszałkowskiej

WNIOSEK

w przedmiocie ustawy regulującej stosunki prawne dozorców domowych, motywując go jak następuje:

W myśl obowiązujących przepisów prawnych b. państw zaborezych, stanowisko prawne dozorców domowych po miastach określone jest w sposób nie dający dozorcóm dostatecznej ochrony, ani też nie zapewniającym im odpowiedniego wynagrodzenia. Dotychczasowe przepisy policyjne ubliżają godności dozorców domowych, który mimo ciężkiej nieraz i odpowiedzialnej pracy znajduje się w położeniu prawnym o wiele gorszym, niż jakakolwiek inna kategoria pracowników.

Organizacje dozorców domowych poszczególnych dzielnic Polski domagają się od dłuższego czasu ogólnopolskiej ustawy, któraby określiła ich prawne stanowisko i umożliwiła im uzyskanie takiej ochrony, jaką mają wszystkie inne kategorie pracowników.

Z powyższych względów twosimy:

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączoną ustawę.

Projekt ustawy do wniosku dołączonej oparty jest na uchwałach, jakie zostały powzięte na Zjazdach Chrześć. Związku dozorców domowych w Krakowie i w Warszawie. Nie wątpimy, że pp. Puchalka i Gdyk, jak również cały Klub Ch. D. dołożą wszelkich starań, by zgłoszony przez nich projekt ustawy jak najprędzej przyszedł pod obrady Sejmu.

Z Wieliczki.

Wybory do Kasy chorych.

Jak już pisaliśmy wybory do tutejszej Kasy chorych ogłoszono na niedzielę, 16 listopada b. r. Zgłoszono dotąd trzy listy wyborcze kandydatów. Nr. 1 to lista chrześcijańskich robotników, Nr. 2 lista P. P. S., Nr. 3 to lista niezależnych socjalistów (względnie komunistyczna), która zdaje się z braku wielu formalności ustawowych będzie unieważniona.

Dla ubezpieczonych przeznaczone są dwa lokale wyborcze w Wieliczce, a mianowicie dla pracowników salinarnych w sali Rady powiatowej, dla innych kategorii pracowników i pracowników w sali magistratu.

Utworzył się Komitet wyborczy, który wszedł w porozumienie z grupą inwalidów i z tak zwanymi „bezpартyjnymi“ zgłosił listę Nr. 1, która

ma znaczne szanse powodzenia, tak z powodu nazwisk postawionych osób, jak i z powodu wygłoszonego w swojej odezwie programu.

Odezwa brzmi:

Do ubezpieczonych w Kasie Chorych Pracowników i Pracownic powiatu wielickiego! Idą wybory do Kasy chorych 16 listopada 1924 r., które rozstrzygną, czy naszymi składkami i naszą krwią będzie nadal rządził żyd Horowitz i czy nas będą leczyć nadal samymi proszkami i rycynusami doktory żydy Kuny i Molknerzy. Nasza odezwa, to głos powstałego Komitetu wyborczego do sumienia chrześcijańskiego pracownika i chrześcijańskiej pracownicy w Wieliczce. Czy damy się dalej wodzić za nos żydom i ich parobkom? Dość tej zniewagi i hańby!

My żądamy:

- 1) Decentralizacji Kas Chorych (osobnej dla górników).
- 2) Podwyższenia zasiłków w czasie choroby do 100 procent.
- 3) Pomocy lekarskiej aż do zupełnego wyzdrowienia.
- 4) Wolnego wyboru lekarza.
- 5) Lepszej kontroli nad działalnością Kas chorych.

W niedzielę, dnia 16 listopada b. r. głosujcie solidarnie na bezpartyjną listę robotniczą Nr. 1 z Józefem Okońskim na czele, a zwycięstwo będzie przy nas, a nadużycia i skargi ustaną.

Nie ościagać się! Nie zostawać w domu! Ale iść do urny i głosować gromadnie na jedynkę. Tutaj się nie ma co namyślać! Za dotychczasową gospodarkę w Kasie chorych winni są socjaliści (dwójka), teraz nadchodzi chwila Waszej decyzji!

Poprzyjcie dobrą sprawę!

Niech żyje lista Nr. 1! Głosujcie na jedynkę!

Chrześcijański Komitet Wyborczy.

Z organizacji górników.

Żarki.

W niedzielę, dnia 19 października odbyło się w Żarkach w sali Kółka Rolniczego pierwsze zebranie górników z kopalni „Janina“ w Libiążu, zwołane celem zapoznania się z programem Chr. Organizacji zawodowej. Zebraniu temu przewodniczył Ks. katech. Marek z Babie. Program Chrześć. Związków zawodowych referował jen. sekretarz z Krakowa kol. Front. Po godzinnej referacie, w którym mowca wykazał szczegółowo różnice pomiędzy programem Chrześć. Związków zawodowych, a innymi związkami, w szczególności zaś związkami klasowymi, otwarto dyskusję, w której zabierali głos: kol. Rzechuła, Ks. Marek i kol. Front. Ten ostatni postawił wniosek, iż zebrani

uchwalają przystąpić do Chrześć. Związku zawodowego górników. Wniosek przyjęto i na niedzielę następną, t. j. na 26 października naznaczono powtórne zebranie, poczem przewodniczący Ks. Marek, podziękowaniem zebrany za liczny udział w zgromadzeniu zamknął takowe.

Dnia 26 października odbyło się drugie zebranie, które poprzedziło nabożeństwo w miejscowej kaplicy, odprawione przez Ks. sekretarza L. Kasprzyka z Krakowa. W czasie nabożeństwa Ks. Kasprzyk wygłosił okolicznościowe kazanie przed kaplicą, którego wysłuchały tłumnie zebrane rzesze miejscowej ludności, składającej się w większości z górników.

Popołudniu odbyło się uroczyste zebranie górników w sali Kółka Rolniczego pod przewodnictwem Ks. Marka. Pierwszy referat wygłosił Ks. L. Kasprzyk z Krakowa na temat spraw ogólnych. Drugi z rzędu przemawiał sekretarz kol. Front o organizacji, poczem przystąpiono do wpisywania członków. Szereg zebranych podpisał deklaracje, poczem z pośród nich wybrano trzech delegatów w osobach: Piotra Cygana, Antoniego Lichoty i Franciszka Hajdy, którzy to delegaci prowadzić będą pracę organizacyjną w dalszym ciągu. Po dokonanych wyborze delegatów przemawiał jeszcze krótko Ks. Kasprzyk, poczem odśpiewaniem pierwszych zwrotek pieśni „Serdeczna Matko“ zakończono to imponujące, z około półtora sta górników — złożone zgromadzenie.

Libiąż.

W niedzielę, dnia 26 października b. r. odbyło się po dłuższej przerwie zebranie górników, z udziałem delegata Centrali kol. sekretarza jen. Fronta z Krakowa.

Zebraniu przewodniczył wiceprezes miejscowej grupy w zastępstwie kol. prezesa Szopy.

Kol. Front wygłosił referat o obecnym położeniu robotniczym, omawiając szczegółowo powody przesilenia gospodarczego i związanej z tem ciężkiej doli robotników.

Po referacie wywiązała się dyskusja, w której zabierało głos szereg zebranych, między innymi także jeden z towarzyszy niejaki Dworniczek, funkcjonariusz kolejowy, który stawiał szereg zarzutów Chrześć. społecznemu programowi, lub też niektórym osobom, stojącym pod sztandarem Chrześcijańskim. Na wszystkie te zarzuty otrzymał od referenta wyczerpującą odpowiedź, że w końcu sam przerwał dyskusję. Inni mowcy omawiali przede wszystkim sprawę reformy kas chorych.

Na zakończenie przemawiał też obecny na sali Ks. prof. Flasiński, poczem odśpiewaniem „Nie rzucim ziemi“ zakończono obrady.

Spółeczne pośrednictwo pracy.

W „Dzienniku Ustaw Państwa“ Nr. 58 pozycja 585, ogłoszono z mocy obowiązującej od 9 sierpnia 1924 r. bardzo ważną dla robotników ustawę o społecznym pośrednictwie pracy, uchwaloną przez Sejm w dniu 10 czerwca b. r. Chodzi mianowicie o ustawę, która reguluje sprawę biur pośrednictwa pracy istniejących przy różnych związkach i stowarzyszeniach. Działalność tych biur nie była dotychczas ujęta we właściwe ramy, niejednokrotnie prowadzone one były bezplanowo i niefachowo, skutkiem czego nie spełniały tych zadań, do jakich zostały powołane. Ażeby tym brakiom kres położyć, Sejm uchwalił ustawę, która w biurach pośrednictwa pracy przy organizacjach wprowadza pewną jednolitość, co tylko wyjść może na korzyść tych, którzy z pomocy biur korzystają. Ze względu na ważność ustawy o społecznym pośrednictwie pracy przytaczamy jej tekst:

Art. 1. Prawo wykonywania pośrednictwa pracy w granicach Rzeczypospolitej Polskiej mają organizacje społeczne, o charakterze niezarobkowym, które posiadają zatwierdzone przez władze statuty, przewidujące jako jeden z celów wykonywanie pośrednictwa pracy, oraz które uzyskały od Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej pozwolenie na wykonywanie pośrednictwa pracy.

Art. 2. Przy wykonywaniu pośrednictwa pracy instytucje i organizacje, wymienione w art. 1, muszą:

1) utworzyć i wyodrębnić z ogólnej swej biurowości specjalny dział pod nazwą „społeczne biuro pośrednictwa pracy“, wykonywający funkcje po-

średnictwa pracy oddzielnie od innych funkcji w danej odrorganizacji w specjalnie wyznaczonych godzinach i prowadzący oddzielną od innych spraw organizację biurowość, zawartą w specjalnie do tego przeznaczonych aktach i księgach;

2) wyznaczyć odpowiedzialnego za prawidłowość czynności kierownika biura;

3) w ciągu dwóch tygodni od wejścia w życie niniejszej ustawy, względnie na dwa tygodnie przed rozpoczęciem czynności biura, powiadomić o powstaniu biura z wymienieniem jego kierownika właściwy państwowy urząd pośrednictwa pracy, przy czym zaдекlarować, czy pośredniczenie pracy ma być uprawiane wyłącznie dla członków danej instytucji lub organizacji, czy też i dla osób postronnych.

Wszystkie czynności społecznego biura pośrednictwa pracy winny być wykonywane pod odpowiedzialnością kierownika biura.

Przepisy powyższe dotyczą również filji i oddziałów biur pośrednictwa pracy, zakładanych przez instytucje i organizacje, wymienione w art. 1.

Art. 3. Instytucje i organizacje społeczne, wykonywające pośrednictwo pracy, kierownik i pracownicy społecznego biura pośrednictwa pracy, oraz osoby, pozostające z niemi w jednym gospodarstwie domowym, nie mogą jednocześnie być właścicielami, ani zajmować się prowadzeniem następujących przedsiębiorstw: sprzedaży napojów wysokowych, hoteli i pokoiówumeblowanych, wynajmu mieszkań, handlu odzieżą, sprzedaży losów loteryjnych i kart okretowych, wymiany pieniędzy i zakładów zastawniczych; nadto nie mogą zajmować się prowadzeniem: jadalni, kawiarni, mleczarni i handlu żywnością, o ile prowadzą je dla celów zarobkowych.

Art. 4. Społeczne biura pośrednictwa pracy winny uprawiać pośrednictwo z wyłączeniem zysku materialnego, mogą jednak pobierać tytułem zwrotu kosztów pośrednictwa opłaty jedynie od pracodawców w wysokości 5% pierwszego miesięcznego zarobku osoby zapośredniczzonej.

Oprócz tych opłat żadnych innych należności, jak wpisowego, kaucji i t. p. od poszukujących pracy pobierać nie wolno.

Art. 5. Społeczne biura pośrednictwa pracy winny w swej działalności przestrzegać zasad następujących:

1) każde zgłoszenie poszukujących pracy oraz miejsce wolnych, winno być odpowiednio według zawodów zarejestrowane;

2) utrzymywanie w ewidencji zgłoszenia winno być periodycznie sprawdzane celem usuwania zapisów nieaktualnych;

3) przy skierowywaniu poszukujących pracy na wolne miejsca winna być uwzględniona w ramach poszczególnych zawodów kolejność zgłoszeń kandydatów; kandydat, kierowany do pracy, winien być zaopatrzony w kartę polecającą biura;

4) wysokość umówionego zarobku miesięcznego osoby zapośredniczzonej przez biuro, oraz wysokość ewentualne pobieranej za to pośrednictwo całkowitej opłaty winna być uwidoczniiona w księgowości biurowej i stwierdzona zapomocą kwitariuszy lub podpisów stron zainteresowanych;

5) regularnie co miesiąc biuro winno przysyłać do właściwego państwowego urzędu pośrednictwa pracy sprawozdanie z akcji pośrednictwa pracy za miesiąc ubiegły, zawierające liczbowe dane, które ustali osobną instrukcją Minister Pracy i Opieki Społecznej. (C. d. n.).

Konferencja delegatów Chrześc. Związków zawodowych Śląska Cieszyńskiego

w Skoczowie.

Przy licznych udziałach delegatów Kół miejscowych odbyła się w niedzielę, 12 października br. w Skoczowie Konferencja delegatów Chrześcijańskich Związków zawodowych Śląska Cieszyńskiego ażeby dać obraz dotychczasowego stanu chrześc. ruchu robotniczego na Śląsku, a również by zachęcić się do nowej wytyżonej pracy na przyszłość. Przybyli delegaci z następujących miejscowości: Cieszyna, Chybia, Dębowa, Golezowa, Grodzka, Harbutowie, Hermanie, Jasienicy, Jaworza, Pogorza, Próchniej, Skoczowa i Ustronia.

Obradom przewodniczył kol. Fr. Grudzień z Jasienicy. Sprawozdanie z dotychczasowej działalności Sekretariatu śląskiego zdał kol. Głuszek, które wykazało, że stan członków w poszczególnych Kółach utrzymał się na dotychczasowym poziomie, a w niektórych pomimo obecnego niekorzystnego położenia gospodarczego się podniósł.

Kol. St. Front, sekretarz jeneralny z Krakowa w doskonałym referacie wskazał drogi, jak należy w najbliższej przyszłości postępować, by nasze organizacje nie tylko się utrzymywały, lecz jeszcze wzrosły. Omówił także obecny kryzys gospodarczy i bezrobocie, które po większej części bywa sztucznie wytwarzane i zreferował wchodzącą obecnie w życie ustawę o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Kol. Martinek z Cieszyna referował stanowisko robotnika wobec Państwa i gminy i wskazał na brak zainteresowania się naszych robotników sprawami gminnymi, wskutek czego robotnicy chrześcijańscy na Górnym Śląsku i Cieszyńskim nie mają dotąd należytego zastępstwa w wydziałach gminnych.

W dyskusji nad powyższymi referatami szereg delegatów zabierało głos, podnosząc różne braki w ustawodawstwie robotniczym, skarżono się na pojawiającą znowu drożyznę, na brak zainteresowania się kwestją robotniczą przez społeczeństwo nasze i t. d.

Po wyczerpaniu dyskusji uchwalono jednogłośnie następujące rezolucje:

Zebrani na Konferencji w Skoczowie delegaci chrześc. Związków zawodowych Śląska Cieszyńskiego domagają się od Sejmu Rzeczypospolitej jaknajspieszniejszego uchwalenia zupełnego ustawodawstwa robotniczego, szczególnie ubezpieczenia na starość; 2) oświadczają, że zawsze energicznie i stanowczo bronić będą 8-godzinnego dnia pracy; 3) potępiają wrogię stanowisko zajęte przez ministra pracy Darowskiego wobec chrześcijańskich organizacji zawodowych na Górnym Śląsku; 4) wzywają Rząd, by przeciwdziałał energicznie przeciw drożyznie; 5) wobec pojawiających się napaści na osobę zasłużonego działacza śląskiego Ks. p. Łondzina wyrażają mu swoje pełne zaufanie; 6) składają posłom Chrześcijańskiej Demokracji Sejmu warszawskiego i śląskiego podziękowanie za dotychczasową obronę spraw

robotniczych i proszą o dalszą opiekę; 7) oświadczają, że zawsze stanowczo stać będą przy zasadach chrześcijańsko-społecznych.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, przewodniczący reasumując wszystkie wywody, zachęcił zebranych do wytrwałej pracy organizacyjnej w poszczególnych Kółach i zamknął przeszło trzy godziny trwające obrady.

Zgromadzenie w Cieszynie.

Miejscowe Koła Chrześc. Związków zawodowych odbyły w niedzielę, 12 października b. r. zgromadzenie przy licznych udziałach swych członków, któremu przewodniczył kol. Ogródzki. Sekretarz jeneralny kol. St. Front z Krakowa wygłosił referat o obecnym gospodarstwie i społecznym położeniu robotnika, zaś kol. Fr. Grudzień z Jasienicy mówił o potrzebie obrony naszych zasad tak religijnych, jakoteż i narodowych. Kol. Martinek podał sposób, jak należy w porze jesiennej agitować nad rozwojem organizacji. W dyskusji zabierali głos kol. Pawera, Gembala, Sznurowacki i inni, podnosząc różne braki w życiu robotniczym, poczem zgromadzenie apelem do wytrwałej pracy organizacyjnej zakończono.

Walne Zgromadzenie w Golezowie.

Tutejsze Koło miejscowe Związku chrześc. robotników przemysłu chemicznego odbyło w niedzielę 19 października b. r. swoje domowe walne zgromadzenie, na które członkowie w dosyć pokładzie liczbie przybyli. Po zagajeniu zgromadzenia przez przewodniczącego zdał sekretarz Koła kol. Paweł Broda sprawozdanie z działalności Zarządu w pierwszym roku istnienia Koła, z którego wynika, że pomimo trudnych warunków Koło dużo zdziałało. Udało się przede wszystkim złamać terror partii socjalistycznej w tej miejscowości, gdzie towarzysze sprzyśniali się, że chrześcijańska organizacja nie śmie powstać. O żywotności Koła świadczy także cały szereg zebrań i posiedzeń, współdziałanie w ruchach cenikowych, a przede wszystkim sprawienie i poświęcenie sztandaru Koła, które z wielką uroczystością w lecie b. r. się odbyło. Po sprawozdaniu kasowem i udzieleniu absolutorjum Zarządowi przystąpiono do wyboru nowego Zarządu, do którego weszli: Jan Broda, prezes, Karol Cholewka wicepr., Franciszek Kozieł sekr., Paweł Broda zastępca, Jan Broda nr. II skarbnik, Franciszek Iskrzycki zast.; Jan Makuch, Franciszek Kramarczyk, Jan Nowak, Józef Klajmon, Franciszek Smyczek i Wiktor Datoń członkowie Zarządu. Następnie zabrał głos kol. K. Martinek z Cieszyna, który w treściwym referacie przedstawił obecne położenie robotnika, wznagając się bezrobocie i szalejącą znowu drożyzną, która najbardziej daje się robotnikom we znaki. W dyskusji przemawiali kol. Makuch, Smyczek, Iskrzycki, Duraj i Broda Jan, poczem prezes podziękowawszy przybyłym za dotychczasową pracę dla organizacji i udział w zgromadzeniu, zachęcił ich do dalszej wytrwałej pracy i zamknął tegoroczne walne zgromadzenie.

Przed VI-tym ogólnym zjazdem droźników.

VI-ty ogólny Zjazd delegatów droźników jest w całej pełni w przygotowaniu. Porządek dzienny Zjazdu nie uległ żadnej zmianie. Najważniejszą rzeczą jest, by Koledzy delegaci przybyli licznie, celem dokładnego omówienia szeregu spraw i postulatów droźników, tak państwowych jak powiatowych.

Niechże zatem Koledzy Delegaci nie zaniedbają tej sposobności, aby na Zjeździe dać wyraz wszelkim swoim bólom i niedomogom.

Szczególnie zwracamy się do Kolegów Delegatów tych powiatów, w których nie było Zjazdów powiatowych. Niechże przybywają, by się na ogólnym Zjeździe należycie wypowiedzieć.

Zarząd Chrześc. Związku zawod. droźników w Krakowie.

Ustawodawstwo społeczne.

Emerytury dla pracowników umysłowych.

Ministerstwo pracy przystąpiło do ustalenia wytycznych ogólnopolskiej ustawy o specjalnym ubezpieczeniu emerytalnym pracowników umysłowych. Jak wiadomo, podobne ubezpieczenia są stosowane dla urzędników prywatnych na terenie Małopolski, b. dzielnicy pruskiej i Górnego Śląska. W związku z omawianym projektem ustawy o ubezpieczeniu emerytalnym (dla pracowników umysłowych), departament ubezpieczeń społecznych zabiega nad stworzeniem centralnego zakładu, mającego przeprowadzić to ubezpieczenie.

Idea i pomysł zasadniczo bardzo dobry, ale idzie głównie o jego wykonanie. Jeżeli projektowany zakład centralny będzie zorganizowany i prowadzony wzorem istniejącego w Małopolsce t. zw. Zakładu pensyjnego, to należy z góry oświadczyć, że usiłowania rządowe chybią całkowicie swego celu. Zakład bowiem małopolski jest prowadzony niżej krytyki, tak, że wszelkie wkładki ubezpieczeniowe są tylko przymusową darowizną na rzecz dyrektora zakładu, a nie właściwym ubezpieczeniem się.

Z Polski i ze świata.

ZE SEJMU.

W dniu 22 października b. r. rozpoczął Sejm jesiennie obrady. Na pierwszym posiedzeniu prezes Rady ministrów p. Grabski wygłosił przemówienie (tak zwane expose), w którym przedstawił działalność rządu wobec zagadnień bieżących i program na najbliższą przyszłość. Uzupełnieniem przemówienia p. Grabskiego była mowa ministra spraw zagranicznych p. Skrzyńskiego o zagranicznej polityce rządu. Z tego, co powiedzieli obaj ministrowie, wynika, że rząd p. Grabskiego nie docenia grozy położenia w naszym Państwie. W szczególności rząd nie może pokonać przeszkód, jakie stoją na drodze do opanowania obecnego przesilenia przemysłowego. Nie ulega wątpliwości, że rząd nie lekceważy niebezpieczeństwa, jakie grozi Państwu skutkiem zastojów w życiu gospodarczym, z drugiej jednak strony środki zaradcze, jakie stosuje, są niedostateczne. Odnosi się wrażenie, że rząd nie czuje się dość silny, aby podjąć energiczną walkę ze złem i pragnąłby ustąpić, by nie brać odpowiedzialności za dalsze następstwa obecnego rozstroju gospodarczego. Próbę ustąpienia zrobił już p. Grabski, czepiając się dość błahego powodu, a mianowicie krytycznych słów, które wypowiedział prezes klubu narodowo-demokratycznego o polityce zagranicznej rządu. Próba ucieczki nie powiodła się. P. Grabski uzyskał votum zaufania, za czym głosowała i Chrześc. Demokracja w tym zamiarze, by p. Grabski dokończył dzieła sanacji skarbu, oraz przeprowadził walkę z przesileniem gospodarczym i drożyzną. Stanowisko rządu jest bardzo trudne, a to dlatego, że nie ma on w Sejmie silnego oparcia, bo żadne ze stronnictw sejmowych nie chce za działalność rządu p. Grabskiego brać odpowiedzialności, skoro ten rząd nie powstał, jako wyraz woli Sejmu. Dzięki zaś rozbić w Sejmie nie jest on zdolny do wytworzenia takiej większości, która dała oparcie rządowi parlamentarnemu. Powstaje błędne koło, bo słabość Sejmu jest przyczyną słabości rządu. Jedyne wyjście z tego koła byłoby rozwiązaniem

HENRYK SIENKIEWICZ.

Za trumną Sienkiewicza, która przed tygodniem spoczęła w podziemiach katedry warszawskiej, szedł cały naród polski, bo zmarły zasłużył się jako pisarz i patriota całej Polsee.

Urodzony w r. 1846 dorastał Sienkiewicz na męzka w epoce ucisku rosyjskiego po powstaniu r. 1863/64. Wtedy w czasopiśmie pisał o ciężkim położeniu ludu, o konieczności zajęcia się sprawą chłopów, o czym też wspominał w swych początkowych utworach. W r. 1882 zaczął ogłaszać „Ogniem i mieczem“ wraz z „Potopem“ i „Panem Wołodyjowskim“. Te trzy powieści, zwane Trylogią, pokazały narodowi przeszłość Polski, natchnęły go otuchą i wiarą we własne siły. Czasy „Potopu“ szwedzkiego były dla narodu naszego bardzo ciężkie, ale przecież w okresie tej strasznej burzy dziejowej znaleźli się wierni synowie ojczyzny, jak ks. Kordecki, Stefan Czarniecki, Paweł Sapieha, którzy Polskę dźwigali z toni; naród z początku ospały i powolny najeźdźcy, ocknął się i stanął do walki z przywłaszczycielem i ciemiężcą.

Jak Trylogia, tak też i „Krzyżakami“ zasłużył się Sienkiewicz ogromnie. W tym czasie, gdy Prusak ciemiężył Polaków bezlitośnie, przypo-

mnienie klęski, zadanej Krzyżakom pod Grunwaldem, było ożywcem technieniem dla narodu, pozbawionego pomocy moźnych tego świata.

Tymczasem Sienkiewicz stał się sławnym w Europie, szczególnie zaś po wydaniu powieści „Quo vadis?“, kreślącej piękne życie pierwszych chrześcijan za panowania okrutnego Nerona. Sławy zdobyty tą powieścią na obu półkulach użył Sienkiewicz dla dobra narodu. Zwrócił się do pisarzy i uczonych świata, aby wypowiedzieli swe zdanie o ucisku Polaków w Prusach i o wywłaszczeniu. Tą ankietą postawił nasz wielki pisarz Prusy przed sądem świata, a nas samych przekonał, że poczucie prawdy jest jeszcze w świecie nie zamarte.

Wreszcie w czasie światowej wojny zorganizował w Szwajcarii Komitet miesięcznej pomocy ofiarom wojny w Polsce. Na jego wezwanie składano zewsząd pieniądze, by tylko ulżyć nędzy zniszczonej przez wojnę Polski. Tam też, w Vevey, nad jeziorem Genewskim, zabrała go śmierć i cały naród polski pogrążyła w żałobie. Dziś sprowadzając prochy Sienkiewicza do Ojczyzny, spłaciła Polska dług wdzięczności wobec pisarza, który przez całe życie pracował dla nas i budował Polskę nową w sercach swych czytelników.

nie Sejmu. Wybory jednak w obecnych warunkach dalyby wynik taki, że następny Sejm byłby niewątpliwie gorszy, a zwłaszcza pod względem narodowym. Przed rozwiązaniem Sejmu należałoby zmienić ordynację wyborczą. Dzisiejsza bowiem ordynacja wyborcza nie odpowiada interesom narodowym i gospodarczym naszego Państwa. Czy jednak lewica, oraz mniejszości narodowe w Sejmie dopuszczają do zmiany ordynacji wyborczej — wydaje się rzeczą wątpliwą.

KŁĘSKA WYBORCZA SOCJALISTÓW W ANGLJI.

Przed paru tygodniami prezydent socjalistycznego rządu w Anglii, p. Macdonald, zaatakował na zebraniu Ligi narodów w Genewie przyznanie nam G. Śląska. Niemcy ogromnie uciechali się z przemówienia p. Macdonalda, bo mieli nadzieję, że przy pomocy Anglii odbierają nam G. Śląsk. Radość jednak była przedwczesna. Rządy Macdonalda skończyły się w dniu 28 października. W tym dniu odbyły się w Anglii wybory do parlamentu, które zakończyły się klęską partii pracy (socjalistów). Straciła ona przeszło 25% mandatów, podczas gdy partja konserwatystów odniosła świetne zwycięstwo i w nowej Izbie gmin rozporządzać będzie ponad 400 głosami. Następstwem wyborów jest upadek rządu socjalistycznego, a objęcie władzy przez konserwatystów, którzy zapewne nie będą tak gorącymi zwolennikami Niemców, jakimi są socjaliści. Klęska Macdonalda jest wynikiem jego dziesięciomiesięcznych rządów, które Anglii nie przyniosły żadnych korzyści, a przeciwnie same szkody. Rzecz jest wielce znamienią, że straty socjalistów przypadają przeważnie na okręgi robotnicze. Jest to dowodem, że robotnicy coraz bardziej odwracają się do socjalistów, a idą albo do komunistów, albo też zwracają się do stronnictw umiarkowanych. Wybory angielskie stwierdzają, że świat ma już dość wszelkich lewicowych prób doświadczeń. — Oby zrozumiała to polska lewica.

UZNIANIE SOWIETÓW PRZEZ FRANCJĘ.

Rząd francuski, na czele którego stoi człowiek lewicy francuskiej, p. Herriot, uchwalił uznać rząd bolszewicki w Rosji, jako prawnie istniejący. Tego rodzaju uznanie bolszewików oznacza nawiązanie z nimi stosunków dyplomatycznych, a poważnie wzmacnia znaczenie katów moskiewskich. Poprzednie rządy francuskie, oparte o stronnictwa narodowe Izby francuskiej, stałe odmawiały uznania bolszewików. Dopiero rząd lewicowy chce się z nimi pokumać. Krok Herriota wyweła we Francji oburzenie, które zapewne zakończy się upadkiem rządu lewicowego.

WYBORY DO PARLAMENTU NIEMIECKIEGO.

Sejm Rzeszy niemieckiej został rozwiązany, a nowe wybory odbędą się w grudniu b. r. Przy czyną rozwiązania Sejmu było to, że nie mógł on wytworzyć większości, na której mógłby się oprzeć rząd. Znawcy stosunków niemieckich twierdzą, że zwycięstwo przy wyborach przypadnie stronnictwem skrajnie narodowym.

KORESPONDENCJE.

Z Międzybrodzia.

Dnia 12 października odbyło się Walne Zebranie Związku pracowników budowlanych w Międzybrodziu Lipnickim. Zagał i przewodniczył zebraniu kol. Rudolf Konior.

Referat organizacyjny wygłosił kol. sekretarz Pysz z Białej, zaznaczając, iż opóźnienie walnego zgromadzenia pochodzi stąd, że roboty około budowy zastawu na Sole w Porąbce obecnie dopiero zostały podjęte. Przerwa spowodowana była skutkiem braku odpowiednich funduszy w Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych w Krakowie.

Po refacie kol. Pysza przystąpiono do wyboru Zarządu, w skład którego weszli: Rudolf Konior prezes, Jan Iskierka zastępca, Karol Kłeka sekretarz, Józef Waluś zastępca, Kasper Drożdżik skarbnik, Karol Grabski zastępca. Do Wydziału weszli ponadto: Ludwik Romik, Józef Hareźlak, Karol Harat. Do Komisji kontrolującej: Leon Duszak, Teofil Konior i Bartłomiej Grabski.

Po omówieniu szeregu spraw lokalnych przewodniczący kol. Konior zamknął obrady.

Z Jasienicy.

W piątek, 17 października odbyło się zebranie pracowników drzewnych z fabryki „Mundus“ w Jasienicy, na które przybył kol. sekretarz jen.

Front z Krakowa. Przewodniczył zebraniu kol. prezes Chrzaszcz. Kol. Front wygłosił obszerny referat na temat: „Obecne położenie gospodarze w Polsce“. Licznie zebrani robotnicy wysłuchali referatu z wielkim zainteresowaniem. Po referacie omawiano sprawy miejscowe, a w szczególności sprawę wysunięcia żądania podwyżki płac.

Na przedłożenie postulatów wszyscy zebrani jednomyślnie się zgodzili, zaś wysokość stawek uzależnili od załatwienia żądań robotników włóknistych i metalowych w Białej.

Równocześnie uchwalono zwrócić się do robotników tej samej branży i firmy w Radomsku o informacje o tamtejszych warunkach pracy i płacy.

Poczem przewodniczący apelem do przetrwania najcięższego okresu, jakim przeżywamy — zamknął obrady.

Skoczów.

We czwartek, dnia 16 października odbyło się tu ogólne zebranie robotników z firm miejscowych. Na zebranie przybyli kol. sekretarz Front z Krakowa i kol. Janusz z Bielska. Przewodniczył zebraniu kol. Wardas. Kol. Front wygłosił obszerny referat o obecnym położeniu gospodarzem i stosunkach robotniczych w Polsce. Mowca podkreślił z naciskiem, iż Chrześcijańska Demokracja stać będzie na straży praw robotniczych i w obronie ustawodawstwa socjalnego, czego Klub posłów Chrześ. Dem. dał wyraz w rezolucjach, uchwalonych na powakacyjnym swem posiedzeniu.

Kol. Janusz zdał sprawozdanie z posiedzenia Zarządu Głównego pracowników włóknistych, które odbyło się 12 października w Łodzi, oraz omówił szereg spraw z przemysłu włóknistego w Bielsku i Białej. Poruszył sprawę ostatniego zatargu o płace robotnicze w przemyśle włóknistym i metalowym, przyrzekając równocześnie dolożyć wszelkich starań, by po uzyskaniu podwyżki w Bielsku, te same podwyżki zastosowane zostały w Skoczowie.

Poczem po krótkiej dyskusji uchwalono następujące rezolucje:

1) Zebrani robotnicy i robotnice Chrześcijańskiej Organizacji zawodowej w Skoczowie uchwalają stać wytrwale w Chrześ. Związkach zawodowych i dolożyć wszelkich starań, celem zorganizowania luzem chodzących robotników.

2) Wyrażają zaufanie posłom Ch. D. za ich stanowisko w obronie ustawodawstwa socjalnego i praw robotniczych, polecając się nadal ich opiece. Poczem zgromadzenie zakończono.

Zaraz po zgromadzeniu ogólnym odbyło się zebranie poufne pracowników garbarskich, celem uzupełnienia Zarządu Koła. Wybrani lub zatwierdzeni zostali: Wendeli Piotr prezes, Paweł Borowiec zastępca, Karol Omorczyk sekretarz, Wincenty Skotnica skarbnik, Augustyn Rosner zastępca.

Kalendarzyk zebrań i konferencji.

Kraków. Niedziela 23 listopada b. r. konferencja okręgowa (miasto Kraków, powiaty: Kraków, Wieliczka, Myślenice, Miechów) w domu Związkowym przy ul. Andrzeja Potockiego L. 11 o godzinie 10 rano. Referenci poseł Puchałka, Stanisław Front.

Biała. Niedziela 30 listopada b. r. konferencja okręgowa (pow. Biała, Bielsko, Żywiec, Wadowice) w domu Katolickim o godzinie 10 rano. Referenci poseł Karol Holeksa, St. Front i W. Kosarz.

Trzebinia. Dnia 8 grudnia w święto Niep. Pocz. Najśw. Marji Panny — konferencja okręgowa (pow. Chrzanów, Oświęcim, Olkusz) o godzinie 10 rano w Katolickim Domu Ludowym. Referenci poseł Puchałka, St. Front i W. Kosarz.

Wieliczka. W niedzielę, dnia 9 listopada ostatnie przedwyborcze zebranie do Kasy chorych. Referenci: inż. Grelowski i St. Front z Krakowa.

Cieszyn. W niedzielę, dnia 30 listopada o godz. 4-tej popołudniu ogólne zebranie robotników w lokalu Sekretariatu przy Starym Targu 4. Referenci z Krakowa.

Skoczów. W poniedziałek, dnia 1 grudnia b. r. o godzinie 5 popoł. zebranie ogólne robotników w lokalu Sekretariatu: Rynek. Referenci: St. Front, A. Pysz i J. Janusz.

Andrychów. W niedzielę, dnia 14 grudnia b. r. o godzinie 10 rano wiec robotniczy w sprawie

wyborów do Kasy chorych. Referenci z Krakowa St. Front, z Białej A. Pysz.

Wadowice. W niedzielę, dnia 14 grudnia o godz. 4-tej popoł. zebranie ogólne w lokalu Związkowym w sprawie wyborów do Kasy chorych. Referenci: St. Front i A. Pysz.

Węgierska Górk. W sobotę, dnia 29 listopada, o godzinie 1-szej popoł. zebranie robotników drzewnych. Referenci St. Front i A. Pysz.

Rajcza. Wtorek, dnia 2 grudnia po pracy zebranie robotników drzewnych. Referenci: St. Front i A. Pysz.

Lodygowice. We środę, dnia 3 grudnia zebranie robotników drzewnych z fabryki mebli. Ref.: St. Front i A. Pysz.

Jasienica. We czwartek, dnia 4 grudnia zebranie robotników drzewnych z fabryki „Mundus“ i z fabryki Larysza z Jaworza. Referenci: St. Front i A. Pysz.

Zarki. W niedzielę, dnia 23 listopada zebranie górników w lokalu Kółka rolniczego o godz. 11-ej rano, t. j. po nabożeństwie w miejscowej kaplicy. Referenci: inż. Grelowski i Hoffman z Krakowa.

Libiąż. W niedzielę, dnia 23 listopada zebranie górników w lokalu Spółki o godz. 4-ej popoł. Ref.: inż. Grelowski i Hoffman z Krakowa.

Kalendarzyk zebrań dozorców domowych

Kraków-Podgórze. W niedzielę, dnia 9 listopada dzielnicowe zebranie dozorców w Podgórzu. Referenci: Fr. Tatara, Sołtys i A. Jodłowski.

Tarnów. Niedziela, dnia 9 listopada br. zebranie dozorców w sali „Gwiazdy“. Referenci: M. Hoffman i Wójcik.

Kraków. Niedziela, dnia 16 listopada b. r. ogólne zebranie dozorców o godz. 2.30 popoł. w sali Domu Związkowego przy ul. Potockiego L. 11. Ref.: M. Hoffman, A. Wójcik i Tatara.

Nowy Sącz. Niedziela, dnia 16 listopada o godz. 3-ciej popoł. ogólne zebranie dozorców i robotników w sali Czytelni Katolickiej. Referenci inż. Grelowski i Sołtys z Krakowa.

Rzeszów. W niedzielę, dnia 23 listopada popoł. zebranie dozorców w sali „Przyjaźń“. Ref.: A. Wójcik i Sołtys z Krakowa.

Kraków-Nowa Wieś. W niedzielę, dn. 23 listopada dzielnicowe zebranie dozorców w sali Sodalicii Marjańskiej na Nowej Wsi. Ref.: Jodłowski i Tatara.

Kraków. Niedziela, 30 listopada ogólne zebranie dozorców domowych w Domu Związkowym przy ul. Potockiego L. 11 o godz. 2.30 popoł. Referenci: M. Hoffman, A. Wójcik, Jodłowski.

Jarosław. Niedziela, dnia 30 listopada b. r. ogólne zebranie dozorców i robotników. Referenci z Krakowa: inż. Grelowski i Tatara.

Kraków-Kazimierz. Niedziela, dnia 7-go grudnia dzielnicowe zebranie dozorców o godz. 2.30 popoł. w sali parafialnej Bożego Ciała. Ref.: M. Hoffman, A. Jodłowski i Sołtys.

Wzywa się zatem wszystkie Wydziały i Zarządy okręgowe, by we własnym zakresie przygotowały odpowiednio zapowiedziane zebrania, a w razie ewentualnych komplikacji porzuciły się z naszą Centralą.

Stanisław Front
sekretarz generalny.

Towarzyszu! na słówko!

HASŁA I FRAZESY BEZBOŻNEGO SOCJALIZMU I KOMUNIZMU!

Już wyszła z druku pod powyższym tytułem nakładem „Sekretariatu Katolickich Stowarzyszeń Robotniczych“ w Krakowie, ul. Potockiego L. 11, tak pożądana książka, gdzie katolik znajdzie gotową odpowiedź na zaczepki ze strony socjalistów czy komunistów.

Broszura ta nadaje się szczególnie do masowego rozpowszechnienia. Organizacje katolickie mają oto dobrą sposobność, by dać każdemu ze swych członków rzecz cenną, która będzie dla nich bronią w walce z zaczepkami wrogów.

Cena za 1 egzemplarz 1 złoty. Przy zakupie większej ilości udziela się odpowiedniego rabatu od 20% i wyżej.

Należy spieszyć z zamówieniami pod adresem:

SEKRETARJAT

KATOLICKICH STOW. ROBOTNICZYCH
Kraków, ul. Potockiego L. 11.

Drukarnia „Głosu Narodu“ w Krakowie.